

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za izposojnino 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3173

Zakon o ljudskih šolah

Vse šole v dravski banovini so prejele odlok, naj na sejah krajevnih učiteljskih svetov stavijo svoje predloge za spremembo zakona o ljudskih šolah. Ta odlok je dal neposredno pobudo za razprave o spremembah šolskega zakona tudi na zborovanjih sreskih učiteljskih društev. Svoj predlog za spremembo je izdelala tudi ljubljanska sekcija JUU.

Ne bi bilo prav, da bi šli povsem brezbrizno mimo potrebe temeljite korekture sedaj veljavnega šolskega zakona; nasprotno, še prav posebno moramo poudariti to potrebo, toda z razpravami o detajlih posameznih členov ne pridemo prav nikamor.

Poglejmo koliko ogromnega časa je zgubilo učiteljstvo z razpravljanjem o potrebnih korekturah. Govorilo se je o teh na lokalnih učiteljskih konferencah, na zborovanjih in povsod se je pretehtalo člen za členom, predlagalo in sklepalo o potrebah novih določil. In če bi mogli primerjati uspehe z delom, bi morali povsem sigurno ugotoviti, da delo ni v prav nikakem pravem razmerju z doseženim uspehom. Zaradi tega je nujno potrebna ugotovitev, da je treba v predlogu poudariti predvsem bistvo potrebe reorganizacije šolskega zakona.

Sedaj veljavni šolski zakon pravi v svojem § 44. sledeče: Obči redni pouk v ljudski šoli se izvaja v državnem jeziku po učnem načrtu in programu, ki ga predpisuje za vso državo minister za prosveto, ko je zaslišal glavni prosvetni svet, pri čemer se ravna po načelu koncentracije pouka in učenčevega aktivnega sodelovanja.

V smislu določb tega člena je predvsem nujno potrebna reforma učnih načrtov. Današnji namreč prav nič ne upoštevajo v zadostni meri te določbe. V reformiranih učnih načrtih bi moral biti v prvi vrsti in predvsem poudarjen delovni princip, še več, ti načrti bi morali biti sestavljeni prav na principu, ki ga predvideva § 44. zakona o ljudskih šolah, in ki ni prišel do veljave ohranso ni bil upoštevan pri sestavljanju sedaj veljavnih učnih načrtov za vso ljudsko šolo. Ugotoviti je pri tem potrebno, da je mogoče z novim šolskim zakonom zgraditi moderno šolo le tedaj, če se v polni meri upošteva princip otrokove samodelavnosti.

Ako bi se izvršila reforma šolskega zakona na ta način, tedaj ji nujno sledi potreba popolne reforme učiteljske izobrazbe.

Že nešteto krat je bilo govora o tem vprašanju v »Učiteljskem tovarišu« in vedno je bila glavna ugotovitev ta, da je izobrazba učiteljskega naraščaja prav zaradi tega pomanjkljiva, ker ga ne pripravlja za praktično delo na podeželski šoli, ker ne daje zadostne podlage za proučevanje in spoznavanje službenega kraja, kar je prvi predpogoj za pravilno usmeritev vzgoje in pouka, za uvedbo samodelavnosti pri otroku, kjer je treba predvsem upoštevati otrokov milje in socialne razmere, v katerih otrok raste. Da je učiteljska predizobrazba res pomanjkljiva, nam pričajo nešteti pedagoški tečaji, ki so jih doslej prirejale učiteljska stanovska organizacija, Pedagoška centrala v Mariboru in Pedagoško društvo v Ljubljani. Toda ti tečaji so bili doslej vedno le plod privatne iniciative. Učiteljstvo je namreč občutilo potrebo po nadaljnji izobrazbi ohranso potrebo po poglobitvi svoje dosedanje izobrazbe, ki v nobenem primeru ni zadoščala za pravilno in temeljito vzgojno delo med našim narodom. Zelo veliki obiski na teh tečajih so nam pa tudi najboljši dokaz, da je predizobrazba učiteljstva absolutno nezadostna in današnjim razmeram ter ustroju današnje družbe neustrezajoča. Iz tega sledi nujna potreba po reorganizaciji učiteljske predizobrazbe. Šele ko bo ta izvedena, bo mogoča tudi reforma našega šolstva po načelih novega šolskega zakona, ki bo vseboval striktno določbe upoštevanja delovnega principa pri vsem pouku.

Se eno bistveno zahtevo reforme šolskega zakona moramo poudariti, in to je oprema naših ljudskih šol. Ni treba na tem mestu še posebej naštevati konkretnih primerov, ki smo jih že večkrat navajali, v kako slabem stanju se nahajajo mnoge učilnice, kako pomanjkljivo so opremljene razne šole s pohištvo in učili, ter kako slaba je preskrba šol z vsem potrebnim inventarjem. Posebno v zadnjem času, odkar pritiska gospodarska kriza z vso svojo pezo tudi na šolstvo in ovira njegov pravičen razvoj, se še prav posebno opaža, da mora prav šolstvo biti ona panoga, pri kateri se najbolj štedi. Toda ako hočemo dvigniti naše šolstvo, moramo skrbeti predvsem za to, da se postavi tudi oprema šol na bazo reformiranega pouka.

Ako hočemo dobiti moderen in današnjim zahtevam ustrezajoč šolski zakon, tedaj je naša dolžnost, da poudarimo, naj se vzamejo za osnovo novega šolskega zakona navedene tri zahteve, ki naj se do popolnosti upoštevajo pri sestavi celotnega zakona, kajti le na osnovi, ki bo upoštevala te tri bistvene zahteve, bo mogoče zgraditi res dober, popoln in zahtevam današnje družbe ustrezajoč šolski zakon.

Napredovanja — stožer naše stanovske politike

Delo, ki ga na pobudo in željo celokupnega našega stanu opravlja izvršilna uprava Jugoslovanskega učiteljskega združenja, je tako raznoliko in v poslednjem času zaradi potreb, ki se periodično ponavljajo, tako pestro, da je skoro težko predvideti, kje je potreba največja in kje je treba koncentrirati vse konstruktivne organizacijske moči za izvajanje zadanih nalog in boljše bodočnost našega stanu. Borba za depolitizacijo naših vrst, ali bolje rečeno: borba proti tistim posameznikom, ki hočejo za ceno ugleda naše stanovske organizacije lansirati svoje politične aspiracije v vrste našega članstva; borba za gospodarsko nezavisnost našega stanu; borba za dokončno ureditev internih šolsko-pedagoških vprašanj, ki še neresena čakajo vkalupljenja in ostvaritve; borba za zaposlitev našega brezposelnega naraščaja, ki čaka na kruh in službo narodu posvečeno; borba za izboljšanje našega materialnega položaja in ne navsezadnje tudi borba za pravična in redna napredovanja v višje položajne skupine vseh onih, ki se danes čutijo iz katerih koli vzrokov zapostavljene... vse to so med mnogimi organizacijskimi nalogami dnevni napor predstavnikov našega stanu za doseg pravic, ki so za nas vse življenjskega pomena in ki so stožer vsake zdrave stanovske politike.

V koliko sta sekcija JUU za dravsko banovino in izvršilna uprava JUU v Beogradu dosegli realizacijo enega ali drugega zgoraj naštetih smotrov naše stanovske politike, oz. koliko sta za doseg teh naših pravic vložili truda in volje, to ugotavljati ni naloga tega članka. Vse to pride gotovo na vrsto v obračunu dela, ki ga bosta obe predstavnici našega stanu podali na letošnji banovinski skupščini v Ljubljani, oz. državni skupščini v Skoplju. Bolj važno se mi zdi pri tej priliki opozoriti na gotove odtenke vprašanj, ki še neresena čakajo podviga naših skupnih moči. Vem, da v tej zahtevi nisem prvi, saj prinaša naše stanovsko glasilo »Učit. tovariš« iz tedna v teden članke, ki opozarjajo na tegob našega stanu v poslednjem času, dasi je tudi sicer že širši javnosti splošno znano, kolikokrat se je zadeva, ki jo imam v mislih v tem članku, razpravljala na sreskih učiteljskih zborovanjih, kakor tudi na banovinskih in državnih skupščinah združenega jugoslovanskega učiteljstva. Vendar se mi zdi potrebno opozoriti zlasti one, ki bodo pri letošnjih skupščinah kot delegati sreskih učiteljskih društev zastopali interese organiziranega članstva, da ponovno in spontano dvignejo

svoj glas za rešitev zgoraj naštetih vprašanj (za katere se JUU že dolga leta bori in jih prikazuje merodajnim činiteljem z vsemi mogočimi resolucijami) in na ta način dokumentirajo spontane zahteve ljudi, ki državi nov rod ustvarjajo in vzgajajo. — — —

Toda stožer naše zadevne stanovske politike je gotovo vprašanje napredovanja v višjo položajno skupino. Odkar se je z novim uradniškim zakonom iz leta 1931. ukinilo avtomatsko napredovanje državnega uradnika, oz. odkar se napredovanje vrši po tako zvanih »sistematiziranih mestih«, odtlej učiteljstvo nima več vpogleda v bodočnost, ker nihče ne ve, če bo zanj za prihodnje »sistematizirano« mesto izpraznjeno. Ne samo to. Dogajajo se primeri, kar je v poslednjem času že tudi statistično ugotovljeno, da so na takšna »sistematizirana mesta« prišli mlajši uradniki-učitelji, starejši pa še čakajo, kdaj bodo napredovali oz. kdaj bo za njih »sistematizirano« mesto izpraznjeno. Tem nedostatkom ali napakam je gotovo vzrok slabo urejena personalna politika našega stanu in predvsem premala organizacijska povezanost nas vseh!

In še eno je, česar ne smemo pozabiti. Krivica je, če se učiteljem, ki so bili vpoklicani na odsluženje kadrskega roka, čas, ki so ga žrtvovali za državne interese, ne šteje v državni službi. Zahtevajmo že končno naj-energičnejše, da se vsem prizadetim šteje služba v kadru v brezplačen dopust, ki pa naj ne okrne časa, prebitega v državni službi, za penzijo in napredovanje.

Prosim, kje je tukaj enakopravnost, če je učitelj nastopil službo pred devetimi leti, a je moral prej polno leto darovati vojaški službi, da je ta učitelj še danes v deveti položajni skupini, dočim so tovarišice istega letnika in oni moški tovariši, ki za vojaško službo niso bili sposobni, že pred dvema letoma napredovali v VIII. položajno skupino? Ali je mogoče ta učitelj kriv, če ga je »majka zdravog i stasitog rodila«, da mora zaradi telesnih vrlin, ki bodo nekoč v potrebi lahko darovane obrambi naših državnih meja, biti zapostavljen v pogledu napredovanja v višjo položajno skupino? Ne, načelo zdrave prosvetne politike tega gotovo ne more odobravati, še manj vsi oni, ki so pri takšnem zapostavljanju neposredno tangirani.

Naša medsebojna stanovska povezanost zahteva, da se složno borimo za odpravo teh vrzeli, ki rušijo zdrave osnove za bodočnost našega stanu.

Lojze Zupanc.

Ahasverjeva premissljevania

Majniški izleti. — Ekskurzijski odsek n. r. — Brezplačna krožna vožnja po Jugoslaviji. — Srečna poljska mladež in njih učiteljstvo.

Ko pričnemo prepevati po naših učilnicah staro, a še vedno svežo popevko:

Ljubi maj, krasni maj,
konec zime je sedaj...

nastane pri naši mladini živahen nemir. Deca terja svojo pravico: majniški izlet...

Pa smo sestavili ob sodelovanju vsega razreda popotni načrt. Uf! Mladina si je ob prvem zaletu postavila tak program, da ga jim doma zaradi »budžetskih nemogućnosti« niso odobrili. To sem vedel že v naprej, pa nisem imel poguma, da bi jim jaz podiral iluzije:

Eden za drugim se je dal izbrisati s prijavnice in naš daljni izlet je padel v vodo, ker nimajo starši niti toliko denarja, da bi plačali četrtinsko vožnjo.

No, nič zato! Bomo pa šli nekam v okolic. Seveda peš, malo brašna bo zmogel pač vsakdo.

Hudo pa mi je, ko čuti pezo, ki tare starše, tudi nežna šolska mladina.

Pred leti smo ustanovili pri sekciji JUU v Ljubljani Ekskurzijski odsek. Kako prijetno smo začeli. Pa so prišle redukcije plač in odsek, ki je obljubljal našim članom obilo razvedrila, pouka in družabnosti, ne more delati po načrtanih smernicah.

»Kdor domovino pozna, ta jo ljubi!« Tega izreka si ni izmislil pisec teh vrst. Star je že — namreč izrek — odkar je prvi patriot začutil ljubezen do domače grude. In koj po tistem se je razvil tujski promet.

Učitelja bi morali v počitnicah prisiliti, da potuje po domovini, da jo spozna. Le tak šolnik, ki pozna domačijo, rodno grudo, ki ima znanec in prijatelj povsod, iz takega žari domorodna ljubav. Pri njegovem pouku ne bo suhoparni ur. Šolarji, ki hodijo v razred učitelja Ahasverja, bodo resnično povezani na

rodno grudo z najmočnejšo verigo, ki se ji pravi — ljubezen do domovine.

V bežnem koraku se bližajo počitnice. Pobarata se dva tovariša.
— »Kam boš šel?«
— »... Ni denarja!« ...

Že več let sem apeliramo z naših glavnih skupščin: Prosim, dajte nam enkrat na leto brezplačno krožno vožnjo.

Odgovora ni.

In zavidamo državnim uradnikom — železničarjem. Vse leto so na vlakih — v času službe. Kadarkoli si žele, imajo pravico do nizke režijske voznine. Po vrhu pa dajo njim in vsem članom družine trikratno brezplačno vožnjo: kamorkoli, kadarkoli...

Zavidamo jim — a jim privoščimo. Čutimo se z njimi, da po svojih močeh na prosvetnem polju služimo domovini in skupnosti. Zato upravičeno ponavljamo: dajte tudi nam vsaj po 1 brezplačno vozovnico.

In kako podpirajo po drugih državah, da najmlajši državljani spoznavaajo domovino? V Avstriji imajo v vseh večjih krajih mladinske hotele »Schülerherberge« imenovane. Tam dobivajo izletniki iz zunanjih krajev cenena prenočišča in hrano. Dunajsko »Schülerherberge« poznajo prav dobro tudi mnogi slovenski učitelji, ki so se udeležili ekskurzij mariborske Pedagoške centrala. Bili so dobro spravljeni pri upravniku g. Rongēju.

Slične ustanove imajo tudi v ČSR in drugod. Naše JUU postreže izvenbeograjskim ekskurzistom s cenanim prenočiščem v beograjskem Učiteljskem domu v Kralja Milutina 66. Centrala JUU pa razmišlja, da bi nudila gostom tudi ceneno prehrano.

Na prvem mestu pa je slovenska Poljska!

Po osebnih navodilih velikega državnika maršala Josipa Pilsudskega so izdali že pred

VSEBINA:

Zakon o ljudskih šolah.

Napredovanja — stožer naše stanovske politike.

Ahasverjeva premissljevania.

Učiteljski pokret: Praktični učiteljski izpiti.

Kratek razgovor z Maksom Pirnikom.

† Ruži Perovičevi.

Splošne vesti. — Osebnne zadeve. — Učiteljski pravnik. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Naša gospodarska organizacija. — Mladinska matca. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU.

leti uredbo, ki daje v dveh zadnjih tednih vsakega šolskega leta pravico vsem šolarjem in njih učiteljem, da se brezplačno poslužijo vseh državnih prometnih sredstev za izlete po domovini.

Zadnjih 14 dni v vsakem šolskem letu je na Poljskem vse živo. Mladina se seli iz kraja v kraj. Na lastne oči gleda domovino, nje prebivalce, njih delo in ustvarjanje.

Kdo ne želi take naklonjenosti in uvidnosti, ki jo imajo naši severni bratje, tudi jugoslovanski deci in njih šolnikom?

—oe—

Učiteljski pokret
Praktični učiteljski izpiti

Te dni so dobivali mladi učitelji, zbrani z vseh strani v Ljubljani, ponoven patent za svoje praktično delo na šolskem področju. Precej je bilo radi teh izpitov že razlitega črnila, pa ga še menda bo, kajti vprašanje je treba obdelati z vseh strani in pristopiti končno tudi k njegovemu reševanju, ne pa ostajati na mrtvi točki. O njem so se razpisali šolniki vseh vrst. Najmanj besede pa so imeli pri vsem ravno ljudskošolski učitelji, ki so prvi poklicani, da dajo svoje strokovno mnenje, porojeno pri praktičnem delovanju.

Izpite so torej delali te dni v Ljubljani mladi učitelji, ki imajo dve leti službe za seboj. Morali so pokazati, kako so se teoretično poglobili v svoje praktično delo in kolikšno prakso so si pridobili v tem času. Poudarek je na praksi, kar pove že naslov »praktični izpiti«. Toda človek začuden obstrmi, ko izve, da so imeli kandidati pravico le do enournega nastopa v razredu, dočim so morali ves ostali čas odgovarjati pisмено in ustno na teoretična vprašanja, čisto tako, kakor takrat ob zrelostnem ali diplomskem izpitu ohranso pri maturi.

Zakaj tako? Profesorji se izgovarjajo na uredbo, ki predpisuje takšen način postopanja in jih veže pri njihovem delu. Ali, ta uredba predpisuje samo okvirno, koliko časa odpade na praktičen, in koliko na teoretičen del ter določa obnem obseg snovi. Nikakor pa uredba ne omejuje širokogrudnega razumevanja, ki naj bi ga imeli profesorji pri presojanju, ali je kandidat sposoben za praktično delo v svojem razredu. Nasprotno, predpise je mogoče razumeti s primerno uvidevnostjo povsem v skladu s principom, da naj pokaže kandidat pri izpitu razumevanje svojega dela v praktičnem in teoretičnem pogledu, ne pa po debelosti knjige računano količino znanja. Ob takšni razlagi pravil za praktični izpit bi povsem odpadla dlakocepstva, ki jih karakterizira ta značilni primer:

Kandidat je dobil vprašanje, kako se ločijo uradniki po rangu. Ko je naštel položajne skupine, stopnje, leta, zvanja in drugo, je profesor še vedno silil vanj z vprašanjem: »No, in kaj še?« To je bilo končno prenemumno tudi že ravnatelju, ki je pripomnil prav duhovito: »Nazadnje se ločijo še po težili!« To je zaprlo usta po rangu nižjemu profesorju.

Kaj ni značilno, da je moral kolega uvideti neuvidevnost kolege profesorja?! Mislil, da je ravno nedoumevanje bistva in težišča praktičnega učiteljskega izpita krivo takšnemu dlakocepstvu. Kajti, čeprav je današnja oblika uredbe ozkosrečna in nesodobna, vendar lahko najde v njej vsak napreden profesor dovolj možnosti, da se pri izvrševanju svojih dolžnosti čim bolj približa novim principom, ki vladajo glede učiteljeve izobrazbe.

Pri sedanjih izpitih v Ljubljani je padlo samo pri pismenih nalogah 19 kandidatov, ali 20,3 odst. vseh udeležencev. Največ jih je vrgla slovenska naloga, v kateri bi morali prikazati duševno življenje našega podeželskega človeka. Imeli so dve možnosti, po katerih so smeli sestaviti spis. V enem primeru bi naj naslikali duševnost našega podeželana, kakor so jo dojeli iz del slovenske literature,

Tudi Vi boste kupili Vaš pomladni plašč pri PAULINU v Ljubljani, Kongresni trg št. 5, ki nudi cenj. učiteljicam poleg ogromne izbire najlepših modelov tudi na mesečno odplačilo najnižje cene!

v drugem pa naj bi se naslanjali na to, kar so mogli ob bivanju med ljudstvom sami razbrati.

Naloga, na prvi pogled lahka, je prav za prav najtežavnejša, kar jih je moglo biti in je bila primerna kvečjemu za čas nekaj dni, ne pa za nekaj ur.

Človeka z duševnostjo, kakor je prikazan v naši literaturi, skorajda več ni. Gospodarski proces je namreč tako preoblikoval našega podeželana v njegovi duševni strukturi, da nam je človek, ki se nam prikazuje ob čitanju literarnih del, daleko odmaknjen. Le mlajši pisateljski rod, kakor Kranjc, Ingolič in morda še kateri, nam prikazujejo duševnost današnjega slovenskega človeka in še to samo onega, z nekega ožjega predela Slovenije. Celotnega prereza duševnosti slovenskega človeka nam literatura doslej še ni dala!

Sedaj pa druga plat. To so spoznanja, do katerih naj bi se dokopal mlad učitelj v teku dveh let. Vprašajmo se, da-li je to mogoče!

Kakor sem naznačil, mu literatura ni mogla dati mnogo več od nič. Sam bi se torej moral poglobiti v duševnost ljudi, ki ga obdajajo. Toda, kako se more vglabljeti ta mladi človek v duševno strukturo ljudstva, ko pa ne pozna njegovih gospodarskih osnov, ki diktirajo zakone, po katerih se uravnava psihologija naroda. Popolnoma nemogoče je, da bi si mogel tak mlad učitelj spriti svoje izobrazbe, ki jo je dobil na učiteljski, razložiti razne zunanje pojave duševnega življenja vaščana in tržana ter da bi zmožni spraviti vse te zaznate v kompleks, ki bi mu končno prikazal celotno sliko psihe obdajajočega ga ljudstva.

Kdo je obrazložil mlademu človeku v njegovih študijskih letih, kako vplivajo gospodarski razvoj, gospodarski in ostali odnosi ter proces družabnega dogajanja (samo pogledimo, kako je prav za prav zamotano življenje našega podeželja, kjer se križajo, si nasprotujejo, ali pa hodijo roko v roki interesi gospodarskih institucij, društev, cerkve, današnje šole, gospodarskih skupin, posameznih »Kraljev na Betajnovi« itd.) na duševno izoblikovanje našega slovenskega človeka? Mar se ni večina teh mladih ljudi enostavno predala »toku življenja« samo zato, ker si niso znali dati odgovora na vprašanja, ki so vstajala dan na dan, ko so zadevale mlade glave ob tolikere pozitivne in še v večji meri negativne pojave ljudskega duševnega življenja?! Kdo jim je dajal odgovore, kdo jim je mogel, znal in hotel raztolmačiti bistvo problematike?!

Malokdo je bil tako srečen, da je naletel na človeka, ki mu je odprl oči, redki so bili oni, ki so sami prišli stvari do dna, večino pa so vzdržali oni, ki so obstali pred vprašanjem, ne da bi ga mogli pravilno dometi in razvozlati.

Kdo jim more in sme to zameriti?! Ali imamo Slovenci znanstveno delo, v katerem je duševnost slovenskega človeka analizirana na splošno (z idealističnega vidika), a kamoli, da bi bilo v njem raztolmačeno, da je gospodarski in družabni proces osnova duševni strukturi slovenskega kolektiva?! Ne, takšnega dela žal še nimamo!

In sedaj si moral ti mladi slovenski učitelj, ki si se s svojim skromnim znanjem, prinešenim z učiteljskega, le s težavo dokopal do sistematičnega šolskega dela, ki si se v svoji mladostni neugnanosti in neorientiranosti zagugal v delo pri raznih društvih, ki si se lovil za spoznavanjem osnovnih temeljev gospodarsko socialnega dogajanja, v nekaj urah napisati razpravo o duševnosti našega kmečkega človeka! Bogme, bil si siromak!

Mislím, da se ponovno obračam z menoj vred do vseh tistih, ki imajo danes pravico in dolžnost preizkusiti tvojo usposobljenost za učiteljski poklic in jim ponovno polagaš na srce: Bodite uvidevnejši! Razumite, da mlad učitelj nima gmotnih osnov za nadaljnje svoje izobraževanje (knjig si ne more nabavljati, pot do kulturnih centrov mu je zaprta), da so njegovi izobrazbeni temelji, dobljeni na učiteljski, kaj šibki, da so razmere po šolah obupne, da vplivajo nanj najrazličnejši družabni momenti! In nadalje, izogibajte se nesmislov, kakršni so ta:

Kandidat je zadostil teoretičnim zahtevam izpita. Stopil je v 1. razred, kjer bi moral v eni uri predelati pri stvarnem pouku »psa«. Tega ni zmožni, ker se je držal novih principov vzgoje in učnega postopka. Ker ni zadostil zahtevi, da obdela v eni uri celo učno enoto, je dobil kandidat pouk, da ni baš nujno upoštevati vsa moderna učna načela (samo učna, vzgojnihi nič!) in je malo manjkalo, pa bi zletel!

Zato ponovno poudarjamo vsi mladi slovenski učitelji: Nove uredbe o praktičnem učiteljskem izpitu še ne bo tako kmalu. Pač pa lahko napravijo slovenski profesorji velik korak naprej s tem, da reformirajo svoje delo pri izpitih v okviru sedanje uredbe. Toliko smemo zahtevati v naši napredni Sloveniji!

Pravdač.

Kratek razgovor z Maksom Pirnikom

(Ob izidu »Mladinskih zborov«.)

V izdanju SIMC-mednarodne zveze za sodobno glasbo — je pravkar izšel drugi zvezek: Pirnikovi »Mladinski zbori«. Kdor zasleduje sodobno mladinsko glasbo, pozna to ime nekdanjega vodje mladinskega zbora litijjskih šolarjev, ki je na ljubljanskem festivalu tako vzgal z Osterčevim programom. Srečujemo ga v »Pevcu«, zadnje čase pa na 900 m visoki, samotni Sveti gori nad Litijo, kjer sameva kot učitelj na »visoki šoli«.

Sešla sva se pred izidom zbirke, pa sem ga naprosil za kratek razgovor, ki nas zanima ob tem dogodku.

»Kaj si nam v zbirki pripravil?«

— Zbirka bo prinesla esej Dragotina Cvetka o sodobni glasbi, v glasbenem delu pa 6 »Ugank« in 5 zborov na razne tekste; »Uganke« in »Uspavanko Matjažku« na Klopčičev, »Moj mili Jezušček« na Rošev, »Padajo snežinke« na Borisov, »Kralja Matjaža« pa na Župančičev. Narodna je »Tam v goščavci« —

»Naše mladinske zbirke prinašajo večinoma narodno pesem, kako da si šel ti obratno pot?«

— Nisem proti narodnemu besedilu, vendar, kakor bo Cvetko v eseju povedal, se naša generacija zaveda, da današnji življenjski tok tako preusmerja naše doživljanje, da mu tudi v glasbi stara narodna pesem ne more več dajati posode za nov glasbeni izraz. Nekaj tekstov sem vzel iz »Našega roda«. Danes je pesem podrejena prozi, sodobni glasbeni pokret pa ji hoče dati tisti poudarek, ki ji v literaturi tudi pripada. Vsekakor pa poudarjam, da bo narodno pesem sedanosti mogla ustvariti le umetna pesem, kar sicer dandanes že tudi vrši. Če se poglobimo v bistvo pesmi, je težko mogoče, da bi večinoma po tako diferenciranih kriticah odgovarjal vedno enak napev. V svoji zbirki sem se temu zato večinoma izognil.

»Kakšen je odziv šol na sodobno mladinsko glasbo?«

Kar poznam zborov, goje v veliki meri tovrstno pesem. Izbira programov se vedno skrbneje vrši, da že danes mnogo zborov čuti pomanjkanje takih skladb. Prvi zvezek »Naše pesmi« je razpodan, je to pač bila reprezentativna revija najmodernejših smeri, iz katere bo težko sedaj kak mladinski zbor pel, in je bil temu primeren tudi odziv: šla je kot redkost v najrazličnejše roke, tudi služkinje so jo kupovale, seveda bolj zaradi tekstov kakor zaradi glasbe.

Odkar smo izgubili Adamiča, skoro nimamo človeka, ki bi se podrobneje bavil z mladinsko pesmijo, pa sem se izmed mladih sedaj sam spravil na to zadevo, saj je velika škoda, da nimamo nobenega modernista, ki bi kaj več napisal za njo. Osterčeve, Kogojve, Maroltove skladbe so tako redko na programih, zbora s samo tovrstnimi deli pa do danes še sploh nismo slišali. V zadnjem času pripravljaja nekaj zborov tak nov, modernejši program. Šole se nekam boje teh skladb, ker so vajene samo vertikalnih, kjer je linija podrejena glasovom in gre tako laže od rok in laže v uho. Kakor pa je delovni šoli delo najvažnejši princip, bi moral obveljati tudi pri pevskem pouku. Tu je treba vsak glas temeljito in samostojno, horizontalno nastudirati in vaditi, tu je treba pevcu res delati in dati nekaj iz sebe, da se potem dokoplje do novih lepote, do novih zvokov, novega soglasja, saj nam tudi glasbena zgodovina sponoča, da niso bile terce in sekste vedno harmonični intervali in da se dojmi harmonije z dobami tudi izpreminjajo. Kadar se bomo dokopali do tega spoznanja, bo začela tudi za najširše kroge nova glasbena doba, ki se je do sedaj zaveda samo ena stran novega pokreta: skladatelji.

»Ali je kaj upanja, da se kmalu to stališče do moderne glasbe izpremeni?«

V današnji dobi smo se znova zavedli pomena glasbe za človeka. In ravno učiteljstvo je zelo zainteresirano na podvigu glasbenega pokreta. Že na ljubljanskem festivalu se je pripravljala zveza mladinskih zborov, potem se je vršil zborovodski tečaj, kar je vse zelo lepo uspelo in — zaspalo. Potrebe organizacije se zborovodje živo zavedajo, nikogar pa ni bilo, ki bi se je lotil. Šele letos so zborovodje na mladinskem koncertu v Konjicah sklenili ustanoviti zvezo zborovodij mladinskih zborov in so poslali pravila že v odobritev. Upam, da bo to sedaj prvi trajnejši korak k resnejši glasbeni vzgoji.

Na mladinskem koncertu v Konjicah sem slišal žički zbor, ki je pel dve Pirnikovi »Uganki«. Pesmi sta tako kovinsko toplo zveneli in vneli tako svojevrstno, iskreno doživetje, da bi vsakemu pregnali predsodke o modernistični glasbi. Naš zbor poje in vadi »Uspavanko Matjažku« in »Kralja Matjaža«, pa so mladi pevci za ves trud, ki ga imajo s pesmima, bogato poplačani v doživetju teh novih, čudovitih melodij in akordov.

Zorn Jože.

† Ruži Perovičevi

V začetku šolskega leta si prišla k nam. Veselih lic, smehljajočega obraza si stopila med nas, pa smo videli skrito solzo v Tvojih očeh in tajno bol Tvojega srca. Ko smo si prožili roke v pozdrav, je bilo v naših srcih že več kot tovarištvo — poznali smo Tvojo bolezen, slutili, da Te čaka veliko trpljenje. Redko, prav redko sprejemamo tovariša s takimi čustvi, kot smo Tebe, — priščno in žalostno.

Minul je mesec — dva. Vedno bolj smo spoznavali Tvojo blago, dobro dušo, Tvojo tovariško prisrčnost, Tvojo ljubezen do najmanjših, izročenihi Tvoji vzgoji in vārstvu! Zivela si z njimi kot mati z otroki in nisi zamudila nobene prilike, da bi jih ne razveselila.

Miklavževu. Žarečih lic so malčki občudovali sladke Miklavževe dobrote, žarečih lic in s solzami v očeh si stala med njimi in uživala veselje in hvaležnost, ki so Ti z njimi srca malih povračevala dobroto Tvojega srca. Božič — božičnica! Usmiljenje in ljubezen sta zveneli iz Tvojih besed: »Moji so najmanjši, najteže prihajajo v šolo, če jih zebe, toliko revčkov imam, oddelite mojemu razredu malo več!«

Januar. — Kako je z njo? — »Dobro se drži!« ... Vesela smehljajočega obraza si hodila med nami, pa smo nedeljo za nedeljo videli teči solze po Tvojih licih, ko si za zdravje in pomoč prosila Njega, ki vodi našo življenjsko pot.

Kako je z njo? — »Brez pomoči. — Ona še ne ve! Držimo jo duševno, dokler gre!«

Februar — odmor — »Ruža, kaj Ti je?« — »Prosim, vode!« — »Izvoli, saj Ti bo boljše!« — »Če bi umrla zdaj, niti šopka rož ne bi bilo, pa malo cvetic mi boste že preskrbeli, kajne?« Smeh in solze v Tvojih očeh — predbro smo Te razumeli. — Dan za dnem v odmorih: Vode, vode ...

»Danes mi je malo bolje, morda bom pa zdaj na pomlad ozdravela!« In v isti sapi: »Rada bi umrla kot aktivna učiteljica, da bi mi otroci zapeli pri pogrebu.«

Splošne vesti

V OBRAMBO ČASTI IN POŠTENJA.

Na učiteljskem zborovanju tretjega šolskega sreza v Beogradu je začel neki »kolega« — v pomanjkanju stvarnih dokazov — z demagoškimi osebnimi napadi name, in ob tej priliki se je poslužil insinuiacij, da sem sodeloval pri sprejetju delnega celibata za učiteljece. Moje poštenje in mojo čast je sodil po sebi. Bolje bi bilo, da je ta »kolega« opravičil »moč« svojega karakterja, ki jo je dokazal s tem, da je služil vsem režimom in da je mislil na svojo »čisto« in »nesebično« službo v učiteljskih ustanovah. Za poštene ljudi je stvar jasna, a jaz bi smatral za ponižanje, da bi se še nadalje brnil pred takimi in sličnimi »ideologij« in »kolegi« in pred takimi insinuiacijami. — Učiteljstvo, ki vrši zelo delikatno misijo med narodom, mora čuvati svoje poštenje.

V Beogradu, 17. maja 1937.

Ivan Dimnik.

PROTI NELOJALNOSTI.

Uprava JUU v Beogradu je na svoji seji sprejela soglasni sklep, da vložiti na sodišču tožbo proti Miodragu Jankoviću in Blagoju Stefanoviću, učiteljema v Beogradu, in proti redakciji »Učiteljskega glasnika« zaradi širjenja neresničnih vesti in klevetanja, da preti Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju finančni krah. Uprava je dolgo in potrpežljivo čakala, da dotičnika uvidita svojo pomoto in prenehata z nadaljnjim klevetanjem. Ker pa do tega ni prišlo, je odbor končno prisiljen tudi na ta korak. Opozarjamo članstvo, da ne naseda neresničnim vestem, ker uprava ne more delati v tem pogledu nikakih izjem. Združenje ni bilo pred finančnim krahom niti prej, niti danes, čeprav so danes splošne ekonomske razmere težje, a še posebej ekonomske razmere uradništva, s čimer je treba računati. Sodišče bo dokazalo članstvu kleveto v pravi svetlosti.

POMEMBNI ODLOK

Kraljevina Jugoslavija.
Kraljevska banka uprava
moravske banovine.
Prosjetni oddelek
IV, No. 6618.
3. marca 1937.
Niš.

Sreskemu načelstvu — 1 — 40.
Mestnemu šolskemu nadzorniku

Niš.

Izvolite redno obveščati bansko upravo o sledečem:

Kdaj (točno označiti datum) in kje se bodo vršile seje — zborovanja sreskega učiteljskega društva v mesecih: marcu, aprilu, maju in juniju t. l.

Ta važna poročila pošljite brzojavno, čim, dogovorno z upravo tamkajšnjega sreskega učiteljskega društva odredite dan in dnevni red sestanka.

Delujte na to, da se teh zborovanj udeležijo vsi učitelji(-ce), ker je to v interesu dr-

Sredi februarja. Med uro: »Po vođo moram, ne morem več govoriti. — Na dopust bom morala.« — Saj Ti bo spet bolje! — Nisi odgovorila, a v Tvojem pogledu smo brali, natančno brali: »Kaj ste res tako trdosrčni, ne vidite, ne čutite, kako sem bolna, ne verjamete, da ne morem več — ne morem več!«

O Ruža, dobro smo vedeli, predbro; nismo Ti hoteli priznati. Trepotali smo pred tem trenutkom, zdaj je prišel, prišel z vso svojo resnostjo in krutostjo, ko Te je zrušil brez moči.

Nekaj dni preden Te je avto odpeljal iz Šmarja v Tvoje ljubljene Žiče, smo govorili s Teboj. Misli so Ti begale okrog najrazličnejših stvari, ne Ti — ne mi, nihče ni omenil Tvojega trpljenja. Pa kar naenkrat je zatrepotalo na Tvojih ustnih: »Bog mi daj hitro prestat!« — In potem si šla. Si čutila naša srca, ki so z grozo sprejemala vesti —: Vsak dan hušje, neznosno je njeno trpljenje!

Sredi cvetočega maja je prišla brzojavka: Ruža je dotrpela. — Spogledali smo se, nihče ni spregovoril besede, srca vseh so govorila enako: Rešena je, revica! In čeprav Ti nihče izmed nas ni želel daljšega trpljenja, nam je bilo neizmerno hudo, — hudo, da ne boš nikdar več stopila med nas, nepojmljivo, da Te v resnici ni več.

Radi oddaljenosti Te otroci naše šole niso mogli spremiti na zadnji poti, a Bog Ti je izpolnil že prej izrečene želje: Zapela Ti je šolska mladina s čistimi, nežnimi glasovi Tvojega domačega kraja, angel božji Ti je zatislil oči v mesecu bujno duhtečega majniškega cvetja, da smo Te lahko obisali z njim — sonce Ti je posijalo v slovo, preden Te je zagnila domača gruda.

A v naših srcih? — Ruža, Ruža, naša srca objema trda bolečina ... Razsulo se je Tvoje blago srce; kje tovarištvo najdemo enako? Bolne duše, težka srca nam polni grenko spoznanje: »Ruže, mile Ruže — ni je več!«

Šmarsko učiteljstvo.

žavne službe, ker se na sejah tega društva razpravljajo važna šolska in nacionalna prosvetna vprašanja. Sedaj pošljite brzojavno poročilo samo za seje, ki so se vršile v marcu. Nujno je!

Po odredbi bana
v. d. načelnik prosv. oddelka
Drag. R. Pavlovič, s. r.

— Predavanje. — V nedeljo, 30. t. m. bo na običnem zboru Slovenske šolske matice prof. dr. K. Ozvald predaval o predmetu: Pedagoški pomen celote. Občni zbor se bo vršil v šoli na Ledini od desetih.

— Ekskurzija na mednarodni učiteljski kongres v Parizu. Na razna poizvedovanja, vprašanja in prošnje poroča ekskurzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani sledeče: Udeleženci iz Jugoslavije bodo odpotovali iz Ljubljane 20. julija t. l., kakor je bilo že sivečasno objavljeno. Kdaj naj se pripeljejo v Ljubljano in kaj vse bodo še potrebovali, bomo naknadno objavili. — Stvar je v teku. Odgovori pariških kolegov so že tu. Pot ostane ista, kakor je že bilo objavljeno v »Učit. tov.«. Prenosišče in hrano bodo imeli ekskurzisti v penzionatih. — Zaenkrat torej naj si nihče ne dela preveč skrbi, misleč, da ne bi bilo kaj v redu; vseeno pa smo vsakemu rade volje na razpolago za vsako nadaljnjo informacijo.

— Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra t. l. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 112 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določí po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 25 do največ 300 din. — Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki računajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev. Izjavi pod 5 in 6 je kolkovati z banovinskim kolekom za 4 din. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Tak prosilci naj zaprosijo istočasno za primerno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. — Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

† Antonija Šijanec-Boben, učiteljica v pokoju, soproga znanega stanovskega delavca in borca za učiteljske pravice Ludvika Šijanca, je umrla v Mariboru v ponedeljek 24. maja. S smrtjo blage tovarišice je težko prizadet soprog in otroci, ki jim vsem izrekamo iskreno sožalje, a spominu pokojnice »slava«.

— **Tečaj za prirojevanje.** Odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol vabi k prijavi v tečaj za prirojevanje, ki ga priredi od 5. do 7. julija pod vodstvom strokovne učiteljice Marije Hübl, na tehnični srednji šoli v Ljubljani. — Pouk bo le od 8. do 12. ure in je tako mogoč obisk obeh tečajev hkrati. Učnina je 160 din. — Program je sestavljen po željah učiteljic samih, je praktičen in smotreten. Snov uporabljiva za ljudske, gospodinjstvo nadaljevalne ter celo obrtno nadaljevalne šole (oddelek za šivilje). — Prijavitelji se je do 15. junija na odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol na naslov: **Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani.** Kdor reflektira na prenočišče v Učiteljskem domu (8 din za večer), naj to navede.

— **Tečaj za fino kuho.** Odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol priredi od 3.

do 12. julija tečaj za fino kuho. Vršil se bo v Ljubljani v prostorih menze »Sloga« pod vodstvom strokovne učiteljice Grete Prašnikarjeve. — Prvenstvo za sprejem imajo učiteljice gospodinjstvo nadaljevalnih šol, nato vse ostale. Pogoji pa je obvladanje preproste kuhe. — Tečaju bo letos priključen nauk o serviranju, na kar opozarjamo. — Pouk bo samo popoldne od pol 14. ure dalje, tudi ob nedeljah. Učnina in prispevek za obede znaša 350 din za osebo. — Preskrbljeno je za cenena prenočišča v Učiteljskem domu (8 din na večer). — Prijave z navedbo ali se reflektira na stanovanje je poslati odboru učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol do 15. junija na naslov: **Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani.** — O sprejemu razpošljemo pravočasno obvestila.

— **15letnica mature.** Tovarišicam in tovarišem, ki so maturirali leta 1922. na državnem moškem učiteljskem v Mariboru, javljam, da se na splošno željo zberemo dne 3. julija v soboto popoldne ob 3. uri v prostorih kavarnе Astoria v Mariboru. Pridite vsi in obvestite po možnosti vse one, ki bi slučajno to notico prezrli. — **Dragica Rainer,** učiteljica v Rajhenburgu.

Osebnе zadeve

— **i Za preglednike so postavljeni:** Ločniškar Franc, šolski upravitelj v Mavčicah za radovljjski okraj; Grad Boris, šolski upravitelj na Bledu za kamniški okraj; Rusjan Ambrož, šolski upravitelj v Ptuj za gornjegrajski okraj.

— **i Na svoji matični šoli** sta vrnjena učiteljica Kumelj Vera, doslej dodeljena gospodinjstvi šoli na Mladiki v Ljubljani, in Lubej Franc, učitelj, doslej dodeljen v pisarno Sokola kraljevine Jugoslavije.

— **i Premeščeni so naslednji učitelji in učiteljice:** Andreja Grum-Skuljeva iz Brezovice v Škofjo Loko, Krašnja Ivan iz Rovt nad Logatcem k Sv. Jurju na Medvedjem Selu, Kralj Zorislav iz Centibe v Zamostje (Dolnja Lendava), Oreh Marija iz Zamostja v Centibo, Lampič Antonija iz Zalega loga v Martinj vrh (Škofja Loka), Debeljak Vida iz Reteč v Škofjo Loko, Merja Valentina iz Horjula v prosvetno ministrstvo v Beograd, Cirman Ana iz

Sv. Jakoba ob Savi v Toplice pri Zagorju, Škerjanec-Zurz Mara iz Toplice k Sv. Jakobu ob Savi, Pečarić Boris iz Studenec (Krško) k Sv. Jerneju, Bodišek-Turk Alma iz Višnje gore v Ljubno, Kogeljnič Drago iz Jarenine na Tezno (Maribor), Deškovič Marija iz Vrhovca (Murska Sobota) v Mursko Soboto, Vujčić-Veblje Adela iz Iga v Ljubljano, Grčar-Campa Ela iz Iške vasi na Ig, Mihelčič Ivan in Stana iz Dobriča na Brezovico (Ljubljana-okolica), Prislant-Strašek Marija iz Piljšanja v Petrovče, Mrak Jože iz Starega trga (Crnomelj) na Trato (Škofja Loka), Potočnik Peter in Antonija iz Spitalič na Primskovo, Racek Adrian iz Tezna v Maribor, Jevšenjak Antonija iz Sv. Lovrenca na Pohorju na Pobrežje pri Mariboru, Serajnik Zmagoslava iz Dol. Lendave v Maribor.

— **i Za izseljenške učitelje so postavljeni:** Jenkovič Janko v Metz, Francija; Slibar Anton v Gladbeck, Nemčija; Štoviček Svato-pluk v Limberk, Belgija.

Perilo prati? Ne, temveč negovati?

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo, tedaj zadostuje, da ga perete kot „navadno“. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. — S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

RADION je popoln proizvod za nego perila

Učiteljski pravnik

— **§ Vprašanje:** Č. N. A. — Ali začasni šolski upravitelj lahko odstopi stanovanje eni oziroma dvema učnima osebam (ker ga sam ne potrebuje)? — Kdo dobiva v tem primeru stanarino?

Odgovor: Naturalno stanovanje pripada začasnemu upravitelju, dokler ni imenovan stalni šolski upravitelj, zato nima pravice do stanarine.

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveči in JUU

— **i Pedagoška centrala** v Mariboru je imela 23. maja svoj 16. občni zbor. Delo v preteklem letu je bilo plodovito. Pri volitvah je bil izvoljen soglasno dosedanj odbor: dr. Silih (preds.), dr. Poljanec (podpr.), Kopriva (tajnik), Rodè (blag.), Haberman (knjižničar).

— **i Laško.** Občinske zadeve. ... Učitelj M. Jeršeta so spravili iz njegovega stanovanja v občinski hiši. To stanovanje bodo šele oddali ali pa ga bodo morda uporabili za šolske razrede. Na šolskem in občinskem vrtu gospodarji sedaj neki Kolšek iz okolice, ki ugaja našim gospodom. (»Nova doba«, 21. V.)

— **i Ob upokojitvi zaslužnega vzgojitelja Henrika Schella** prinaša »Mariborski večernik« od 22. V. daljši članek. Schell, ki je bil zaradi svojih zaslug kot vzgojitelj in nacionalen in kulturni delavec odlikovan z redom sv. Save V. stopnje in z redom Jugoslovenske krone, je prejel te dni dekret o upokojitvi, potem ko je prehodil vse stopnje slovenskega učitelja, od pomožnega učitelja do šolskega upravitelja, nadzornika in oblastnega šol. nadzornika. Tik pred upokojitvijo je moral nastopiti znova svojo kariero kot »navaden« učitelj.

— **i Dva, ki sta šla v pokoj.** Pod tem naslovom priobčuje »Jutro« od 21. V. daljši članek o upokojitvi **tov. Schella Henrika in Mravljak Amalije.** O Schellu pravi med drugim, da je prebrodil svoje stopnje slovenskega učitelja. Vzgal je mladino 38 let. — Odločen in neomahljiv je bil vselej, predvsem pa v borbi za učiteljske pravice, za katere se je boril ves čas službovanja v knjiškem srezu kot predsednik tamošnjega okrajnega učiteljskega društva. Članstvo je znalo ceniti njegove zasluge in je svojega borbenega tovariša izvolilo že leta 1924. za častnega člana. — O Mravljakovi piše, da je služila 36 let v istem kraju, to je v Zrečah.

— **i Glede na to ali je pravilno »ljudske« ali »narodne« šole** je nastala med naprednim in katoliškim časopisjem polemika. »Slovenski narod« od 22. V. se dela norega iz te pole-

mike pod rubriko »Izpod sita« in pravi kako si je znal neki šolski upravitelj v tej zmedbi pomagati. Odbil je polovico napisne table, tako da je ostal samo napis šola.

— **i Načrt novega šolskega poslopja v Kranju** prinaša »Gorenjec« od 21. V.

— **i Revizija nemških in francoskih knjig.** Pred 2 letoma so se sestali predstavniki nemških in francoskih profesorjev zgodovine, in so se sporazumeli, da vnesejo popravke v zgodovinske šolske knjige, kjer je nevarnost, da skalijo razpoloženje za dobre odnose med »obema narodoma. Točke sporazuma so objavljene šele sedaj. (»Jutro«, 23. V.)

— **i Na okrožnico banske uprave** glede uvedbe novega pravopisa po šolah, dostavlja »Jutro« od 23. V.: Morda čakajo v Kopitarjevi ulici na izid diskusije, ki se, kakor čujemo, razvijajo o tem kdo je upravičen izdajati pedagoško didaktične predpise in izdelovati učne načrte in programe za naše šolstvo. Ministrstvo prosvete reklamira to pravico izključno zase, in sicer na podlagi uredbe z dne 26. VII. 1929., ki ima zakonsko moč.

— **i Poziv »Straže v viharju« slovenski mladini.** ... Ustvari s krepko krščansko in slovensko samozavestjo na vseh naših srednjih šolah ono svojstveno slovensko ozračje, ki ne bo trpelo nobenih odpadnikov: ne plahih ter surovih jugo-edinstvašev ne prihuljenih in moralno skvarjenih komunistov. Slovenske šole morajo živeti slovensko življenje, morajo biti kos slovenskega sveta! (»Straža v viharju«, 20. V.)

— **i Vlak zavozil v dijaški izletniški avtobus** v Lepoglavi pri Varaždinu. 2 mrtva, 8 težko ranjenih, 20 lahkoranjnih. (Dnevnik od 24. V.)

— **i Plin je eksplodiral** 24. t. m. v stanovanju tovarišice Albine Travnove v Ljubljani. Eksplozija je bila tako močna, da je porušila 3 stene in uničila skoro vse pohištvo. Tovarišica Travnova ima hude opekline skoro po vsem telesu, vendar upamo, da kmalu ozdravi. (Po dnevnikih od 25. V.)

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.761 — Telefon št. 23-12

Podružnica knjigarne v Mariboru, Gorenja Gosposka ulica št. 36

Vabilo

na

XXXIV. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo

**v nedeljo, dne 20. junija 1937, ob pol 10. uri
v Ljubljani v zadržnih prostorih (soba št. 16)**

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o zadržnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za l. 1936.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta
4. Revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrug.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

Naša gospodarska organizacija

— **g Učiteljskemu domu** v Ljubljani je daroval Mayer Julij, šolski upravitelj v Dobu pri Kamniku, namesto cvetja na grob pokojnega tovariša šolskega upravitelja Lapajneja Josipa dar 50 din, Srčna hvala. Tovariši, tovarišice, posnemajte ga ob sličnih prilikah ter podpirajte naše gospodarske ustanove. Ne gradimo palač samo drugim, pristopimo k popolni izgraditvi naših lastnih skromnih domov.

— **g Zadržnikom Učit. samopomoči.** V teh dneh prejmete položnice za nakazilo članskega prispevka v maju 1937. Umrli so: Wittenbach Balbina v Vojniku, Semolič Josip v Mariboru in Šijanec Antonija v Mariboru — 419. do 421. smrtni primer. — Samski člani nakažejo din 16,—, zakonski pari din 31,—. Zadržna uprava je razposlala precej opominov onim zadržnikom, ki imajo večje zaostanke. Na prihodnji seji bo načelstvo izključilo več članov, ki nam dolgujejo večje zneske, a se za poravnavo nič ne brigajo. — Letošnji občni zbor se je vršil v Ljubljani, 23. maja 1937. in zaključil v najlepšem soglasju s prisotnimi zborovalci. Poročilo o tem priobči »Učiteljski tovariš« v eni poznejših števk. — Prosimo še dolžnike iz Podpornega sklada, da store svojo dolžnost.

Mladinska matica

— **mm Zadnja številka letošnjega »Našega roda«** izide zaradi nepredvidenih ovir šele 1. junija. V glavnem bo izvršena ekspedicija v torek, 1. junija. Ljubljanske šole dobijo list lahko isti dan pri upravi.

— **mm Poverjenikom Mladinske matice.** Po sklepu skupščine izidejo letošnje redne publikacije namesto ob zaključku šolskega leta šele v septembru. Ta sklep je bil sprejet

Največja, najlepša izbira in skrajno nizke cene spomladanskega volnenega blaga za plašče, kostume, kompleje in obleke. Pralno blago in čudovito lepe svile. Za cenj. učiteljstvo posebne plačilne ugodnosti

A. ŽLENDER

manufaktura za dame in gospode
Ljubljana — Mestni trg 22

Stanovska organizacija JUU

Iz društev Vabila

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE** bo zborovalo v soboto, dne 12. junija 1937. l. ob 11. uri v narodni šoli v Kočevju po sledečem dnevnem redu: 1. Situacijsko poročilo, 2. Državljska vzgoja v poeziji in prozi. Uvodno besedo ima g. prof. Stražar Konrad. Slede recitacije tovarišev(-ic) iz sreza. 3. Slučajnosti. — **Odbor.**

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO CELJE** bo zborovalo v soboto 5. junija t. l. s pričetkom ob ¼9. uri dop. na mestni osnovni šoli v Celju z naslednjim dnevnim redom: 1. situacijsko poročilo, 2. poročilo o sejah glavnega odbora JUU in predsednikov društev sekcije, 3. Dopisi. 4. Predavanje (predavatelj in nje: Lucije Petelinove »O vzgojnem vplivu umetnosti«, 5. volitev delegatov za sekcijno in glavno skupščino JUU, 6. slučajnosti. — Pripravite predloge za banovinsko skupščino! Knjižnica bo poslovala. — Za polnoštevilno udeležbo na zborovanju, ki je zadnje v tem šolskem letu, prosi odbor.

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE** bo zborovalo v soboto dne 5. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v prostorih ljudske šole v Kozjem. Dnevni red: 1. Čitanje in odobritev

pri skupščini na ponovne predloge mnogih sreskih društev, ki so utemeljevala to, češ da je poletni čas za branje skrajno neprimeren, posebno za kmetske otroke. Kljub temu pa, da izidejo knjige jeseni, bo treba pobrati po 2,50 din za knjige že v juniju. To je potrebno, ker se začnejo tiskati knjige julija meseca in mi moramo poznati točno število naročnikov zaradi naklade. Kdor ne plača naročnine za knjige že junija meseca, izgubi pravico do knjig. Kasnejši naročniki prejmejo knjige le v kolikor bodo še na razpolago. Učenci, ki dovršijo šolo to leto in so naročeni na knjige, se pač oglasijo en dan v septembru pri svojem prejšnjem učitelju ali poverjeniku, kjer jim bodo knjige na razpolago. — Prosimo cenjene poverjenike, da obvestijo o vsem tem učence.

Šolski radio

— **r XXVII. teden.** V juniju bo tedensko le ena šolska radio oddaja, in sicer vsak petek ob 11.

Petek, 4. junija: Mladinska letovišča na Jadranu; g. Viktor Pirnat.

Počitnice so pred vrati. Telesno in duševno izčrpana mladina potrebuje oddiha. Kam z njo? To so velike brige staršev in vzgojiteljev. Humana in nacionalna društva danes že kar tekmujejo v pozornosti do otroka, banovina, mesta, občine jim požrtvovalno pomagajo. Enim je potreben gorski, drugim morski zrak. Srečni, ki pridejo na vrsto!

Mladina, ki ji zdravniki priporočajo spremembo na morju, ima na našem Jadranu bogato izbiro letovišč, ki so urejena specialno in le zanjo. V podrobnostih se bo predavatelj baval z vprašanjem letovanja mladine na morju ter bo poslušalke in poslušalce popeljal po vseh mladinskih pomorskih kolonijah na našem Jadranu od Sušaka do Ulčinja. Navedel bo pogoje, cene itd. itd. Vsakdo bo izbral po želji in potrebi in po očetovem žepu.

Mladina naj ima pred seboj zemljevid našega morja in Primorja. — II.—III.

zapisnika zadnjega zborovanja. — 2. Došli dopisi. — 3. Referat tov. Janka Proslana. — 4. Predlogi in nasveti. — 5. Slučajnosti. — **Odbor.**

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO** bo zborovalo dne 5. junija 1937 ob 10. uri v osnovni šoli v Rimskih toplicah s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev. 2. Zapisnik. 3. Dopisi. A. Predavanje (predavatelj in njegov tema objavimo prihodnjič!). 5. Izpreminjevalni predlogi za šolski zakon. 6. »Učiteljski pokret« — poročila tov. Svare. 7. Volitve delegatov za skupščino. 8. Predlogi za ban. skupščino. 9. Slučajnosti. Pridite številno ter poravnajte dolg na članarini, saj gremo h koncu leta. — **Odbor.**

— **JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUTOMER** bo zborovalo v soboto, dne 5. junija pri Sv. Jurju ob Ščavnici, z začetkom ob 10. uri. — Poleg običajnih točk je na vzporedi nadaljevanje predavanja tov. Porekarija: Po Nemčiji, volitev delegatov in sestava predlogov za skupščino. — Pridite! — **Odbor.**

— **JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG** bo zborovalo v soboto dne 5. junija t. l. ob pol 10. uri dopoldne na Teznu pri Mariboru in sicer v dvorani tamošnje kolo-dvorske restavracije. Razen običajnih točk je na dnevnem redu poročilo o predsedniškem

zboru, razprava »Nekateri pereči obmejni problem, pri kateri sodelujemo vsi in pri kateri je zaprosen sopočiti tudi zastopnik nar. obr. organizacij, — nadalje: izpremembe pravil JUU in projekta poslovnika za sreske skupščine in končno predlogi za banovinsko in drž. skupščino JUU, katere določite najkasneje do 2. junija t. l. društvenemu predsedniku. Ob pol 9. uri tega dne je istotam seja uprav. in nadz. odbora — vsi točno! Članarinski dolžniki, zganite se, šol. leto gre proti koncu in konec mora biti tudi vaši izjemnosti! Tovariši(ce)! Je to naše zadnje zborovanje v tek. upr. letu ter bo po 2 urah trajanja posvečeno našemu iskrenemu tovariševanju, v katerem hočemo mimogrede pozabiti na skrbi polno vsakdanjost in še tesneje se objeti v pravem tovarištvu in prijateljstvu! Zato vse — vsi k temu zborovanju! Pesmarice in dobro voljo s seboj!

== JUU SRESKO DRUŠTVO V NO-
VEM MESTU bo zborovalo v soboto, 12. junija t. l. na osnovni šoli v Brusnicah ob 9. uri. — Tovariši(ce), ki reflektirajo na voz oziroma avtobus iz Novega mesta v Brusnice in nazaj, naj sporoče svojo željo pravočasno društvenemu tajniku. — Odhod iz Novega mesta ob 7. uri; zbirališče pri mostu v Kandiji.

Odbor.

== JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOL. - VZHODNI DEL bo zborovalo 14. junija 1937. ob 9. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Stanovske zadeve, — 2. Volitev delegata za banovinsko skupščino JUU. — 3. Predavanje o zdravju in higieni — predava tov. Štefanija Grudnova. — 4. Slučajnosti.

Odbor.

== JUU — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA poziva članstvo, da plača zaostanek na članarini iz prejšnjih let, kakor tudi članarino za leto 1936/37. do 10. junija t. l., v nasprotnem primeru bo društvo izterjalo dolg odvetniškim potom. — Vabljeni so tovariši(-ice), ki so bili svojevčasno izključeni iz društva, da ponovno pristopijo kot člani (članice). Tudi novinci so vabljeni in zaželeni v društvo. Prijave pošljite društvenemu tajniku. Ponovno in zadnjič opozarjamo, da se smejo udeleževati društvenih zborovanj le člani in da bomo tudi v tem oziru primorani narediti red. — Odzovite se našemu pozivu in vabilu!

Odbor.

== JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITVIJI prosi vse zaostankarje na članarini, da takoj uredijo članke obveznosti. Blagajnik tov. Koprivc Janez iz Zagorja je že razposlal opomine in položnice. Oni, ki ne bodo poravnali zaostankov prvi teden v juniju, bodo prejeli naknadne opomine, obremenili pa jih bomo za vse nastale stroške. Poleg članarine je obvezno za to šol. leto plačevanje po 3 din mesečno v podporno-socialni fond. (Soglasen sklep na društvenem zborovanju.)

Odbor.

== JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJEBISTRIŠKO zboruje v soboto, dne 5. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v Slov. Bistrici na deski ljudski šoli. Pripravite predloge za banovinsko in drž. skupščino JUU. Ker je to naše zadnje zborovanje, pridite polnoštevilno! — Članarina naj bo do zborovanja od vseh članov za letošnje leto poravnana. — Osobito se apelira na zaostankarje, naj se zavedajo svoje dolžnosti, ker potrpljenja je konec. — Društvo mora do konca leta svoje obveznosti izvršiti, ovirajo ga pa pri tem brezbrizni člani. — Torej 1. junija, ko prejmete plače, nakazite predvsem zaostalo članarino!

Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKI DRUŠTVI KRANJ IN ŠKOFJA LOKA. V soboto dne 8. maja se je zbralo učiteljsko kranjskega in škojloškega okraja, da počasti svojega dolgoletnega predsednika Josipa Lapajneja, ki nam ga je neizprosna smrt iztrgala iz naše srede. Prostrana dvorana Narodnega doma v Kranju je sprejela mnogo tovarišev iz obeh srezov. Doslje vedno zgovorni in kljub težkim časom razpoloženi učitelji so prišli žalostnih obrazov, saj je bila prva točka dnevnega reda posvečena spominom dragega pokojnika. Lepo okrašena dvorana, v katero je tako rad zahajal nepozabni Lapajne k raznim patriotskim prireditvam, je nosila njegovo sliko, ovito v državno trobojnico.

Tiše so bile besede predsednika tov. Ranta in z žalostjo v srečju so sprejemali tovariši sožalne izjave mnogih učiteljskih društev. Kakor pa je bil Lapajne neustrašen borec za pravice svojih tovarišev, kakor je bil pokojnik jeklen, tako neustrašena in jeklena so bila izvajanja tovariša Rapeta, ki je govoril o pokojniku. Tovariši so počastili nepozabnega pokojnika z enominutnim molkom in sledili lepi komemoraciji stoje. Marsikateri tovariši in tovarišica je ob misli na blagega pokojnika zaihtel, saj se vsi zavedamo, da smo izgubili dobrega očeta in neustrašnega vodjo.

Po komemoraciji je podal tov. predsednik situacijsko poročilo. Govoril je o celibatu učiteljic, o brezposelnih učiteljskih abiturientih, o kontraktualcih, o upokojenih učiteljih z. r. d., o premostitvah, o spremembi zakona o nar. šol, reorganizaciji JUU, o napredovanjih in drugih stanovskih vprašanjih. Zivahna debata in zanimanje članstva za delo v organizaciji sta dali sledeče sklepe:

1. Člen finančnega zakona, ki govori o delnem celibatu učiteljic, naj se ukine, ker ni pravičen. (Predlog tov. Škodlarjeve.)

2. Glede reorganizacije JUU se na predlog tovarišice Malenškove soglasno sklone, da bo zastopalo društvo isto mnenje kot sekcija, ker je sresko društvo solidarno s svojo nadrejeno činiteljico.

Nato je predaval tov. Rojina Vladimir o čebelarstvu. Da je bilo predavanje res strokovno in vse pohvale vredno, nam priča že dejstvo, da je bil tov. referent sin znanega gorenjskega čebelarja, ki ima velike zasluge, da je prišlo na tako visoko stopnjo, kot jo sedaj zavzema. Njegove besede so bile preproste kot je preprosta naša kranjska čebela, predavanje pa je bilo izborno zasnovano, saj nam je tovariš v kratkem času podal zgodovino, razvoj in pomen čebelarstva. Interesantna je bila tudi tozadevna statistika. V debato sta posegla tov. Piškova in Kus.

Preden sta se društvi razšli k samostojnemu zborovanju, je v jednatih besedah očrtal predsednik škojloškega društva tov. Debeljak, pokojnega Lapajneja kot vzor učitelja in tovariša, ki je zastopal interese učitelstva ne oziraje se na datum, ne oziraje se na politične prilike. Za prelep nagovor je tovariša predsednika učiteljsko nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem.

Pri predlogih je tov. Kus predlagal, da se učiteljsko kranjskega okraja zahvali pokojnemu predsedniku za njegovo neumorno delo v prid učiteljskim ustanovam, na ta način, da nakaže Učiteljskemu domu v Ljubljani primeren znesek. Lapajne je bil eden izmed agilnih članov in predsednikov odbora učiteljskega doma in mu je treba na lep način izkazati hvaležnost. Tov. nadzornik pa je poudaril, da vodstvo Učit. doma ni v vestibulu izkazalo svoje dolžnosti napram pokojniku, ki je toliko žrtvoval za Učit. dom. Zato se soglasno sprejme sledeči predlog: Učit. društvo votira znesek 1000 din za Učit. dom v Ljubljani, ko se dogovori z vodstvom radi vidnega spomina našemu predsedniku.

Tov. nadzornik pojasni, da se je med udruženjem v Beogradu in ministrstvom našla pravna pot, tako, da so razmere v tem pogledu zelo prijazne, nasprotno pa velja za sekcijo in banovino. Velik delež k temu nesporezumu pa je prispevala predzadnja številka »Učit. tovariš«, ki prinaša obširno poročilo o sestanku nadzornikov na banovini. Poročilo je netočno, zakriviljeno in omalovažuje delo banske nadzorniške skupščine. To naj sreski odbor tolmači sekciji, ki naj bi popravila ta razdor, ki ni v dobro učiteljsvu in šoli. Po obširni debati omenjeni predlog ni prišel na glasovanje.

Tovarišica Škodlarjeva je še obširno poročala o Učiteljskem pokretu in odseku učiteljic. Poverjeništvu pri odseku učiteljic sprejme tov. Malenškova. V debato poseže tov. Ločnikar, ki poleg drugega predlaga, da naj pokliče tov. nadz. upravitelja v Kranj, da uredi predloge k zakonu o nar. šolah in da se pogovore o novem blagajniškem poslovanju.

Po zborovanju se je še vršila seja upravne odbora, kjer se je sklenilo, da se povabi s posebnim dopisom naslovljenim na vsa šol. uprav. učitelje pevce zaradi ustanovitve pevskega zbora.

Nato se je rekonstruiral upravni odbor, in sicer nastopno: Predsednik tov. Rant Fr., tajnik ostane Kus Viljem, podpredsednik Rapeta Vladimir, blagajničarka Škodlarjeva Ivanka, člani pa tov. Klavara, Urbančičeva, Tvrdo.

Prihodnje zborovanje bo v Lomu nad Tržičem po prihodu jutranjega vlaka. Naročila za obed je nasloviti na šol. uprav. v Lomu.

Fr. Rant, preds. Kus Viljem, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 15. maja 1937 v Ljubljani. Navzočih 83 članov, odsotnih 20 članov.

Predsednik tov. Vrhovec je otvoril zborovanje in pozdravil tovariše z Iga, ki so prestopili k našemu društvu iz vzhodnega dela sreza.

Sreski šolski nadzornik Drnovšek Franc je v uvodu svojega predavanja »Domoznanstvo kot najprirodnejša osrednja os sodobnega osnovnošolskega pouka« naštrel razne osnutke učnih načrtov in načine njih izvedbe. Vodilna misel njegovega predavanja je bila: Sodobna šola naj usposablja učence za praktično življenje, rešuje naj probleme, ki jih bo otroku stavilo življenje, ki samo tvori kompleks problemov. Za doseg tega cilja se samo po sebi ponudi domoznanstvo za izhodi-

šče vsega pouka. Na primerih je predavatelj pokazal izvedbo te naloge, posebno lepo za nižjo stopnjo osnovne šole.

V razpravi, ki se je razvila po njegovem predavanju, je g. nadzornik še poudaril, da ne sme biti učni načrt za učitelja nedotakljiv in njegov absolutni gospodar, ampak le kaži-pot pri njegovem delu.

V predavanju: »Pripravimo našo zemljo za tujski promet« je tov. Pleškova pokazala koristi tujskega prometa in opisala naloge, ki jih daje tujski promet osebjem glede ureditve in vzdrževanja hotelov, domov, gostiln in planinskih koč. Predvsem je treba veliko število ženskih moči, ki bi jih bilo treba izvežbati v gospodinjskih šolah in tečajih. Za vodstvo takih šol in tečajev bi bile najprimernejše učiteljice ljudskih šol, ker bi bile tako najoddaljenejše vasi lahko deležne gospodinjskega pouka. Zato je predavateljica predlagala, naj bi organizacija JUU utrjala 25 par od dinarja, ki ga plačuje vsak član za UPZ in jih volila za izobrazbo 2 abiturientov v gospodinjstvu.

Tov. Skuljeva pa je izjavila, da ne bi bilo primerno zmanjševati prispevkov UPZ, kajti ta ustanova si je pridobila velike zasluge za dvig stanovskega ugleda. Če hočemo, da ostane UPZ na tej višini, mu ne smemo zmanjševati podpore.

Prevladalo je mnenje, da mora po določilih zakona o ljudskih šolah skrbeti za gospodinjski pouk država, ki ima tudi sredstva na razpolago.

Tajnica je prečitala predloge, ki jih je pripravil odbor na svoji seji dne 2. maja 1937, in sicer:

1. Od članov, ki na opomin ne bodo plačali zastale članarine v 10 dneh, bo društvo izterjalo dolg po odvetniku.

2. Naše društvo naj pristopi k zadrugi Učiteljski dom, in sicer z 10 deleži po 100 din. Za plačilo deležev naj se prepíše 1000 din, ki jih je naše društvo posodilo Učit. domu.

3. JUU — sekcija naj posreduje pri kr. banski upravi v Ljubljani, da v nobenem primeru ne dovoli prezidati učiteljskega stanovanja v učilnico ali za kake druge šolske prostore, ne da bi občina hkratu ne zgradila drugega stanovanja. Tudi naj oblast natančno določi, kaj mora obsegati in kakšno mora biti stanovanje, da more in mora veljati za naturalno stanovanje.

Vsi trije predlogi so bili soglasno sprejeti.

S. Vrhovec, preds. Lenarčič Ana, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 8. maja 1937. na Ljubnem ob Savinji. Navzočih 25 tov. = 55%.

Hospitirali smo najprej v razredu tovarišice Bajčeve. Poučuje 4. šolsko leto in upošteva pri svojem delu najmodernejše metode in načela. Otroci se izražajo povsem svobodno in samostojno, pokazali so izredno lepo disciplino, ki pa ni posledica kakšnega pritiska od strani učiteljice, nego je očividno zrastle iz vsega načina pouka in je prihajala spontano in naravno iz učenec samih. — Po hospitaciji se je razvila debata, v kateri so se kresale in izmenjavale misli in mnenja. Tovariš predsednik je tovarišici čestital na uspehih in izrazil svoje prepričanje, da bo današnja hospitacija marsikomu v vzpodbudo, da se bo odločil in trudil za tak način pouka. — Tovarišica Bajčeva je nato odgovorjela na nekatere kritične opazke tovarišev.

Tov. predsednik čestita nato tovarišem, ki so uspešno opravili praktični učiteljski izpit in poda situacijsko poročilo:

Priznali so učiteljem Ciril-Metodovih šol službena leta, prav tako učiteljem na avtonomnih šolah. Delni celibat učiteljic bo uveden 1. avgusta t. l. Motivacija z brezposelnostjo ni stvarna, ker le 13 učiteljicam bi prestala služba. Drugi razlog pa je v tem, ker se bo izplačevala odpravnina iz onih vi-

rov, kakor plača. Novi učitelji bi prejimali plačo v polnem obsegu, zato bi obremenjevali državno blagajno.

27. aprila je bil izvršni odbor JUU sprejet pri g. ministru prosvete, pri čemer je imel tov. predsednik govor, ki se prečita.

Drugi sestanek »Učit. pokreta« v Mariboru je napravil lep vtis, ker je bilo videti, da je ta stvar zgodovinsko utemeljena, ker se vprašanje učiteljstva in šole ne more reševati izolirano, ampak v vsem kompleksu vprašanj, ki zadevajo ves narod. Tudi Hrvatje se zanimajo za naš pokret.

Stanje v organizaciji je dobro, vsa sreska društva stoje trdno na stanovskem programu.

Treba bo misliti na reorganizacijo naše organizacije, ker del učiteljstva ovira delo. Da se učinkovito prepreči oviranje dela v organizaciji, predlagamo:

1. JUU naj se reorganizira tako, da se osnujejo na območju posameznih banovin samostojne učiteljske organizacije.

2. Te samostojne organizacije tvorijo drž. učiteljsko zvezo z generalnim tajništvom v Beogradu. — Predlog se sprejme.

Važna je tudi nova uredba o vzdrževanju šol, ki bo imela dobre posledice. Glede poslovanja učiteljskih komisij svetuje g. sreski načelnik, naj si to ogleda učiteljsvo na prihodnjem zborovanju pri prosvetnem referentu.

Ob priliki proračunske debate so se listi široko razpisali o vprašanju slovenskih šol in slovenskih učbenikov. To še danes ni rešeno od ljudske šole tja do univerze. — Glede širitve ljubljanske univerze so izdali mariborski akademiki brošuro.

Tov. Horvatova prečita predlog za resolucijo glede delnega celibata za učiteljice, ki se naj ukine oziroma sploh ne začne izvajati. — Predlog se sprejme.

Tov. tajnica prečita dopise, o katerih se vrši razgovor.

Termin za predloge za izpremembo zakona o ljudskih šolah je bil tako kratek, da delo ni moglo biti temeljito. Upamo pa, da se bodo predlogi resno obravnavali. Tov. predsednik čita predloge sekcije, h katerim dodajajo tovariši svoje pripombe, popravke in samostojne predloge, in sicer o brezobrestnem posojilu revnim šolskim občinam, o spričevalih, stanarinah, olajšavah za pohajanje v šolo, o zvanju šolskega upravitelja in o podobnem.

Obravnavajo se še društvene zadeve; prečita se seznam dolžnikov za »Popotnika«, o katerem se ugotovi, da ni točen. Glede odseka učiteljic se ugotovi, da smo se v naši odločitvi prenagli. Treba bo najti način, kako bi pritegnili tudi tovarišice k stanovskemu delu. Delo bo zaenkrat prevzela tov. tajnica, ki bo do prihodnjega zborovanja zbrala material.

Za učiteljsko knjižnico se naročita Masarykova »Svetovna revolucija« in »Nar. podmladak« glasilo »Unije za zaščito dece«. Na prihodnjem zborovanju bomo razpravljali o tem, kaj in kje bomo naročili za našo knjižnico, ki nujno potrebuje izpopolnitve s strokovno literaturo.

Predsednik:
Hudales Oskar.

Tajnica:
Jadviaga Golež.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

PUCH kolesa

lahki modeli na ugodna mesečna odplačila — Cene znižane

IGN. VOK — Ljubljana — Tavčarjeva ulica 7

Brez posebnega obvestila.

Za večno nas je zapustila naša predobra žena in zlata mamika, gospa

Antonija Šijanec, roj. Boben
učiteljica v pokoju

v 58. letu starosti.

Pogreb je bil v sredo, dne 26. maja 1937, ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

Sveta maša zadušnica je bila v sredo, 26. maja 1937, ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, maja 1937.

Ludvik, šol. uprav. v p., soprog; Olga, učiteljica; dr. Milan, odvetnik, Boris, učitelj; Natalija, poroč. Apih, učiteljica, otroci. Vilko Apih, ban. uradnik, zet.

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih tricikljev, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KUPUJTE PRI TVRDKAH
KI OGLAŠUJEJO
V NAŠEM LISTU